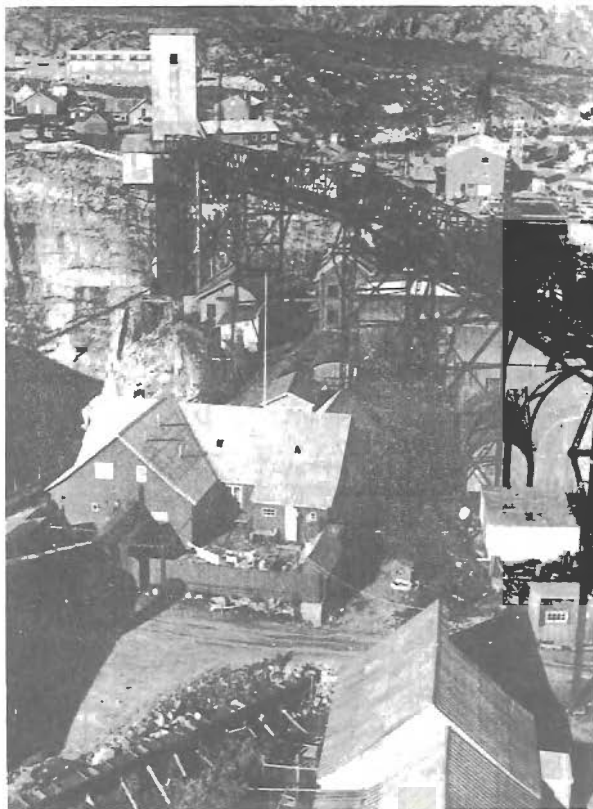
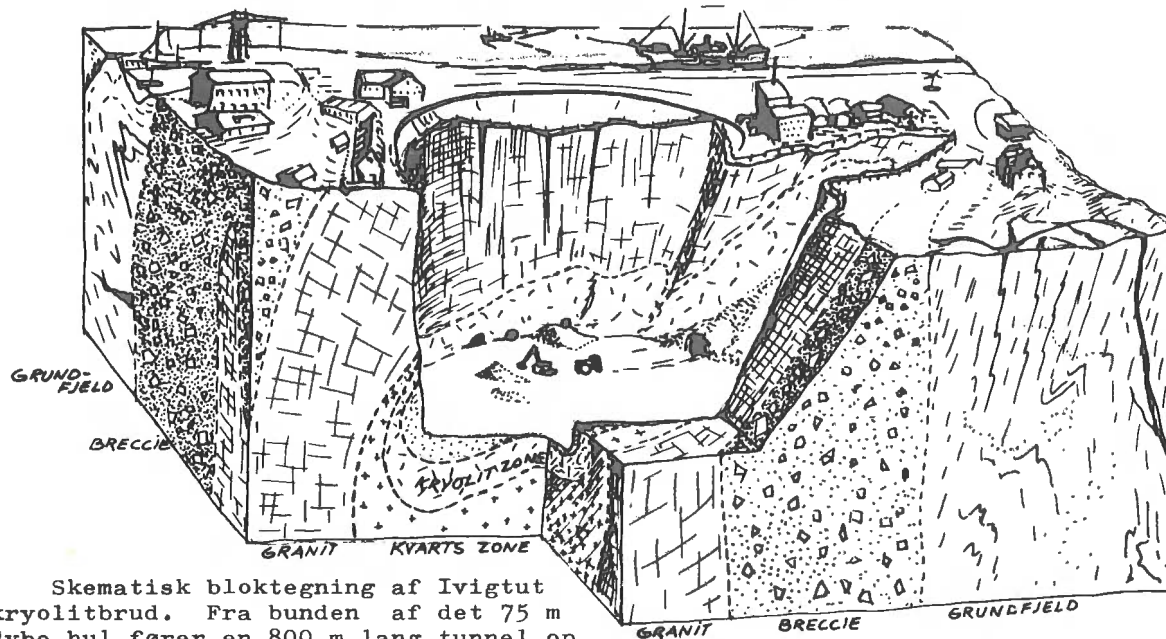

SLUT PÅ IVIGTUT

Kryolit = Na_3AlF_6

Mineralet kendes fra Grønland, Amerika, Nigeria, Rusland, Spanien, men kun forekomsten på Grønland var så stor, at den kunne udnyttes. Minen lukkedes for to år siden, da al kryolit var udtaget, men da der er bygget et stort lager op, vil der stadig kunne udskibes kryolit. [20-30 år, hvis man regner med det hidtidige forbrug].

Skematisk bloktegning af Ivigtut kryolitbrud. Fra bunden af det 75 m dybe hul fører en 800 m lang tunnel op til overfladen, gennem hvilken malmen transporteres. Kryolitforekomsten, af form som en skildpadde, lå i grundfjeldet (prækambrisk) omgivet af kapper af breccie, granit og kvarts. Breccien er en knusningsbjergart, der består af sammenkittede brudstykker af grundfjeldet og som er fremkommet ved granitens og kryolitens dannelse. En datering af mineraler fra kryolitforekomsten viser, at den er dannet for 1150 millioner år siden, mens det omgivende grundfjeld er ældre end 1600 millioner år. Bruddet er beliggende få meter fra Arsur fjordens bred og mens brydningen var i gang måtte kraftige pumper arbejde uophørligt for at holde det store hul fri for vand. I dag er pumpningen ophørt - hullet fyldes langsomt med indsvende vand.

- 17 april 1795 Professor i geologi Schumacher præsenterer mineralet i Naturhistorisk Selskab, og man troede det var en særlig slags tungspat.
- 1799 Den danske naturforsker Abildgaard undersøgte og d'Andrada analyserede det. På grund af sin lighed med is fik det navnet Kryolit = issten på græsk.
- 10 august 1809 Mineralogen Giesecke, i Kong Frederik VII's tjeneste, besøgte Ivigtut som den første europæer.
- 23 januar 1853 Kemikeren Julius Thomsen fik patent på anvendelse af mineralet til sodafremstilling.
- 1856 Den første skibsladning kryolit hjemtages.
- 1859 Regelmæssig kryolitbrydning begynder.
- 1882 Sodafremstillingen standses, og mælkeglas- og emailleindustrien bliver hovedaftagere af kryolit.
- 1888 Aluminiumfremstilling ved elektrolyse af bauxit (aluminiummalm) opløst i smeltet kryolit bliver en industriel mulighed.
- Efter 1918 Aluminiumfabrikkerne bliver stadig større aftagere af kryolit.
- Efter 1945 Aluminiumfremstillingen aftager nu ca. 80 % af kryoliten, men syntetisk kryolit må dække hen mod 3/4 af verdens kryolitforbrug.
- 27 november 1962 Verdens eneste kryolitmine er udtømt.

Hans Paulz